

Sumeček černý (*Ameiurus melas*)

České jméno: Sumeček černý
Anglické jméno: Black bullhead
Čeleď: Sumečkovití (*Ictaluridae*)

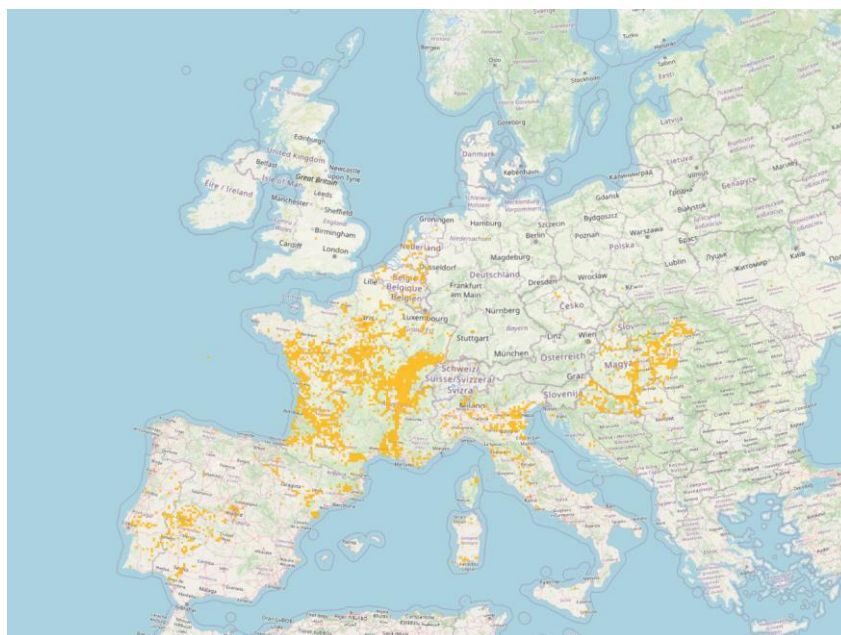
Obr 1: Sumeček černý. Foto: George Chernilevsky

Původ:

Kanada, USA, Mexiko. Velká jezera a řeky od Ontaria k Mexickému zálivu. Uměle vysazování v Evropě, kde se staly invazními.

Sekundární rozšíření:

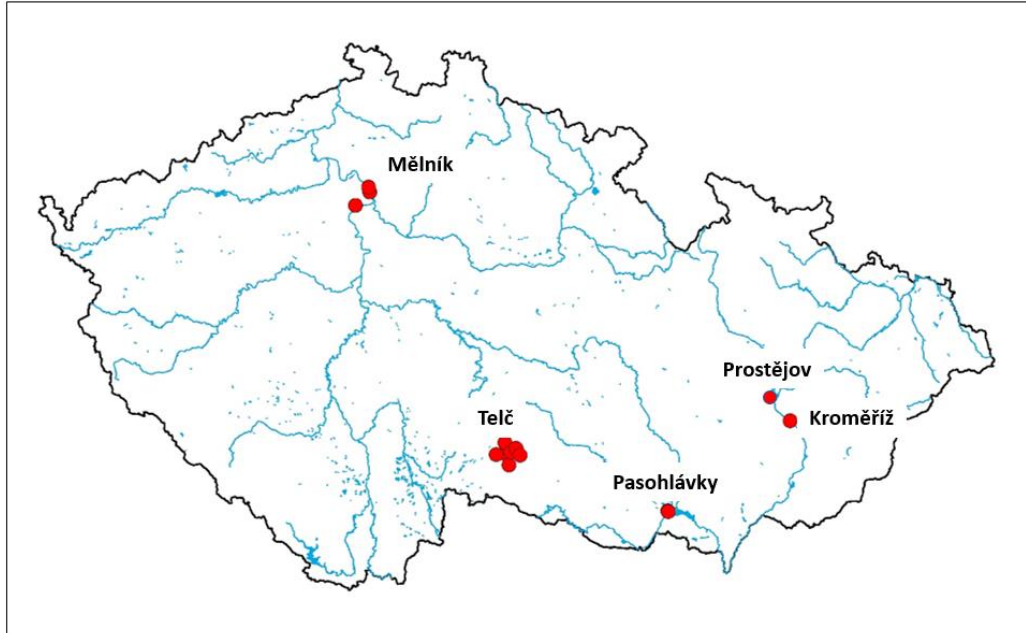
Zavlečen byl na území Evropy díky akvakulturnímu chovu, rekreačnímu rybolovu i jako okrasnému druhu do jezírek. Poprvé byl v Evropě zaznamenán na území Francie v roce 1871 a Velké Británie v roce 1885. Postupně byl sumeček koncem 19. století introdukován do několika států jižní a východní Evropy. Vyskytuje se ve stojatých nebo velmi pomalu tekoucích vodách s měkkým písčitým nebo bahnitým dnem.

Obr 2: Rozšíření sumečka černého v Evropě (<https://easin.jrc.ec.europa.eu/spexplorer/map/>)

Rozšíření v ČR:

První výskyt na území České republiky byl potvrzen v roce 2003. Se sumečkem černým se můžeme setkat roztroušeně v Čechách i na Moravě. Nejpočetnější je dnes zřejmě v Polábí a v povodí Moravské Dyje. V některých případech však dochází k záměně za sumečka amerického, výsledky tedy mohou být zkreslené.

Obr 3: Aktuální rozšíření sumečka černého v ČR. Zdroj: Ústav biologie obratlovců AV ČR

Cesty zavlečení:

Sumeček černý byl do České republiky zavlečen spolu s násadou kapra z Chorvatska v roce 2003.

Popis:

Sumeček černý obvykle dosahuje délky kolem 20 – 30 cm, v našich podmínkách však dorůstá délky do 15 cm. Dospělec obvykle váží přibližně 400 g. Zbarvením je nazelenalý s odstíny žluté, hnědé až olivově šedé. Hřbet a boky jsou tmavší, břicho žluté až mléčně bílé. Ploutve jsou také tmavší. Má protáhlé válcové tělo, vzadu zploštělé. Typickým rozpoznávacím znakem je 8 vousků a tuková ploutvička, která je krátká, na zadním konci volná a dobře viditelně oddělená od hřbetní a ocasní ploutve. Ocasní ploutev je kulatá, hranatá nebo mírně vroubkovaná a není nikdy hluboce rozeklaná. Sumeček se dožívá v přírodě zhruba 4 – 5 let. Samice si vyhloubí kruhovitě jamky na dně, do kterých klade 2 – 6 tisíc jiker. Ty pak hlídají oba rodiče. Z jiker se líhne plůdek zhruba po týdnu. Sumečci jsou nejaktivnější v noci. Jde o všežravce, živí se faunou dna, malými rybkami, bezobratlými, ale i rostlinami, rozsah potravy je poměrně široký.

Obr 4: Mezi typické znaky patří 8 vousků a tuková ploutvička. Foto: Akos Harka.

Možnosti záměny:

Sumeček černý je snadno zaměnitelný s blízkce příbuzným sumečkem americkým (*Ameiurus nebulosus*), který se u nás vyskytuje již od roku 1894 (vysazen na Třeboňsku). Oba druhy jsou podobně velké, mají stejný areál původu a velmi obdobný vzhled i způsob života. Pro odlišení obou druhů je potřeba porovnávat následující znaky:

znak	sumeček černý	sumeček americký
Hřbet, boky	Jednotlivá barva, tmavší než u s. amerického	Hnědobéžově mramorované
Ocasní ploutev	Tmavá blána, světlé paprsky	Rozdíl v barvě mezi blánou a paprsky není patrný
Řítní ploutev	17 – 21 paprsků	21 – 24 paprsků
Trn prsní ploutve	Kratší, cca 1/3 trnu je holá	Dlouhý, po celé délce ozubený

Obr 5: sumeček černý (nahore), sumeček americký (dole) Foto: Východočeský ČRS.

Riziko: Predace původních druhů, prostorová a potravní kompetice s původními druhy. Jde o nenáročný druh na fyzikálně-chemické parametry vody. Díky péči o potomstvo vysoká míra přežití. Dovede rychle kolonizovat nové lokality. Minimální predační tlak na sumečka černého původnímu rybožravými predátory.

Likvidace: V našich podmínkách je základem omezení populací sumečků odlov. Nejběžnější využití má elektrolov, který má nejmenší negativní dopad na necílové skupiny vodních živočichů. Dále lze využít nevody, vrše či vězence.

Zdroje:

- Booy O., Wade M., Roy H. 2015. Field Guide to Invasive Plants & Animals in Britain. Bloomsbury, 304 pp.
- Hartvich P., Lusk S., Rajchard J. 2006. První nález sumečka černého (*Ameiurus melas*) na Třeboňsku v České republice. Biodiverzita ichtyofauny ČR (VI): 55–58.
- Miller P.J., Loates M.J. 1997. Fish of Britain & Europe, HarperCollinsPublishers, 288 pp.
- Mueller, G.A. 2005. Predatory fish removal and native fish recovery in the Colorado River main stem: what have we learned? Fisheries 30(9): 10 – 19.
- Savior, T. 2016. Angler Perception and Population Dynamics of the Invasive Northern Snakehead (*Channa argus*) in the Potomac River & Tributaries. Thesis submitted in partial fulfilment of the requirements of the Gemstone Program University of Maryland 2016, Maryland, USA.
- <https://www.cabidigitallibrary.org/doi/10.1079/cabicompndium.94466>
- <https://www.irybarstvi.cz/atlas-ryb/sumecek-cerny/>
- https://www.researchgate.net/publication/342448431_Risk_Assessment_for_Ameiurus_melas_Rafinesque_1820
- Obr. 1: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ameiurus_melas_2021_G1.jpg
- Obr. 3: Ústav biologie obratlovců AV ČR
- Obr. 4: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ameiurus_melas_Hungary.jpg
- Obr. 5: <https://www.crshradec.cz/2022/08/09/evropska-unie-rozsirila-seznam-nepuvodnich-invaznich-druhu-odalsi-zivocichy-i-rostliny/>